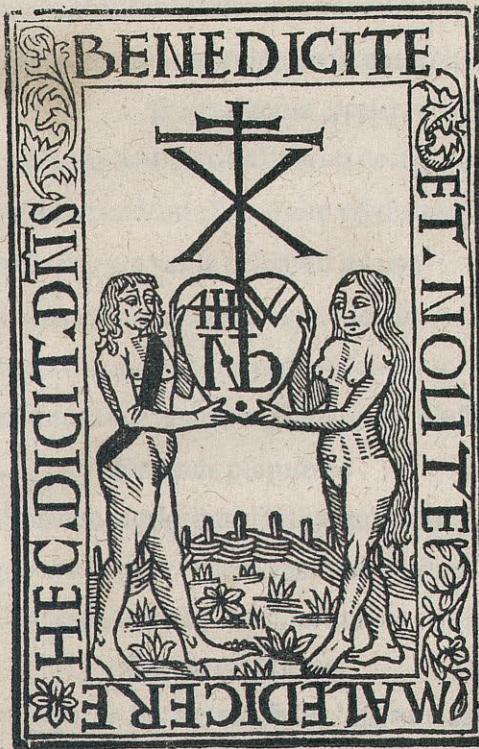

16

¶ Phisiologus venerabilis theobaldi doctoris et
episcopi varia metrorum lege cōtextus. delitētisqz
nonnichil energie cōplexus circa duodecim anima
lum naturas allegorice expositas

Ente diversis si pessim scribere metris
Bissex que diui memorant animalia libri.
De quibus apposui que pross' mistica noui
Hec ego christe tibi bisseno carmine scripsi.
Nam stat apostolicus numerus sic multiplicatus.

Prima leonis proprietas

Tres leo naturas et tres haber inde figuras.
Nam dum pendentis stat in alto vertice montis
Qualicunque via vallis descendit ad ima.
Si venatorem per naris sentit odorem
Lauda cuncta linit que pes vestigia figit.
Quatinus inde suum non possit querere lustrum

Secunda proprietas

Matus non vigilat dum sol se tertio girat
Sed dans rugitum pater eius suscitat illum.
Tunc quasi viuiscit et sensus quinque capiscit

Tertia proprietas

Et quotiens dormit nunquam sua lumina claudit.

Allegoria

Sic tibi qui celsi resides in culmine celo
Dum libuit tandem terrenam visere partem
Ut genus humanum relevares crimen lapsum
Non penitus noctu fuit ulli demoniorum:
Giscera marie tibi christe fuisse cubile.

Et qui te' genuit triduum post surgere fecit.
Cum mortis vindex mortem crucis ipse subires.
Tu nos custodis tu nullo tempore dormis
Peruigil ut pastor: nequid demat grege raptor.

Prima acquele proprietas.

Se ferunt aquilam sup oē volatile primam
Que sic se renouar quando senecta grauat
Fons vbi sit querit qui nunq; surgere desit
It super hunc celo fitq; propinqua polo.
Tunc tibi sol ambas ascendit feruidus alas
Et minuit grandes alleniat qz graues.
Tunc quoq; caligo consumitur igne propinquo
Quā confert oculis vita vetust a suis
Mox ruit et liquidas fontis se mergit in vndas
Exeat ut nido sic noua sit subito

Secunda proprietas

Est autem rostrum quo carpitur esca recuruum
Gix valet ex aliquo sumere pauca cibo.
Sz feriens petram vel mordens ut solet escam
Osterit obliquū sic capit inde cibum

Allegoria prima

Vinctus homo probris que sūt ab origine matris
Qualis et est aquila que renouatur ita.
Hubes transcendit solis qz incendia sentit

Mundum cum pompis despiciendo suis
Fit nouus in christo tunc mersus gurgite sacro
De sursum vnius fons fluit ille pius

Allegoria secunda

Qs terit oblicum p verba p cantia christum

Petram scriptura testificante sacra.

Jam nouus est panem super omnia mella suauem

Panis id est christus: est sine morte cibus.

Larmen sequens vocat saphycū ab iuuen-
trice pius pes ē troche⁹ se c ūd⁹ spōde⁹
terti⁹ dattil⁹ q̄rt⁹ troche⁹ quīt⁹ troche⁹
v̄l spōde⁹ quart⁹ h̄sicul⁹ dr adōic⁹ t cō⁹
stat darrylo et spondeo

Prima ppetas serpentis

am senex serpens nouus esse gaudet

Atz iemmans macie perborret

Pellis effeta tremit ossa nervis

Sola manebunt.

Querit angustum lapidis foramen

Vix mouens sese veniens qz tandem

Inde pertransit spoliat qz carnem

Pelle vetusta.

Secunda proprietas

Quoslibet riuos repetens aquarum

Et sitim perdat vomit ante virus,

Hic aquis ergo minus est timendus

Absq; veneno.

Tertia proprietas

Si virum spectat sine veste quēq;

Longius serpens ut ab igne cedit

Quamquam si fert aliquid lacernam

Surgit in illum.

Quarta proprietas

Quem vir ut ledat sequitur repertum

Congerit corpus facit inde scutum

Clericis magnam tenet usq; curam

Memoratur.

Prima allegoria

Fonte qui sacro semel es nouatus

Denuo peccans silicernus exras

Ergo semper sis imitator anguis

Cum veterascis.

Sit cibus parcus minuantur artus

Unde tu mandis miseris iuuabis

Punitens defle domino qz sepe

Dic miserere.

Signat bunc calleum lapidis foramen

Signat et ch: istum petra nam per ipsum

Hic nouus quisquam capit atq; vitam

Sine carentem.

Secunda alegoria

Cuius ad celsum veniendo templum
Et bibas sacrum placidumqz verbum
Euomas primum quod habes nocium
Corde venenum.
Corde sunt ire magis angue nigre
Et velut matres odium creantes
Corde sunt rixe bene non admisse
Inuidie qz.
Corde concebris furis superbus
Tu coequales superos qz temnis
Plena sunt istis / aliis qz multis
Corda venenis.

Tertia allegoria

Huis quidem purus quasi veste nudus
Demones anguis typicus fugabis
Noctis ut cecas reprimit tenebras
Orbita solis.

Quarta allegoria

Sz tamem multas patiere pugnas
Atqz dum viues in agone fies
Unde serpentes imitare prudens
Gerticis antor.
Eis nouam vitam sine fine dignam

Semper illesum caput est habendum

Hoc caput dico quod babes in ipso

Principe christo.

Prima formice ppetas et allegoria

c exemplum nobis prebet formica laboris

Quando suo solitum portat in ore cibum

In qz suis factis res monstrat spirituales

Quas quia iudeus non amat inde recus

Ut valeat brumefieri secura future

Dum calor in terra non requiescit ea.

Nos qz laboremus fratres dum tempus habemus

Securi fieri tempore iudicii.

Secunda proprietas et allegoria

Hec frumenta legit. si comperit ordea spernit.

Tu qz nouam legem collige. non veterem.

Tertia proprietas et allegoria

Sz ne de pluulis aspersum germinet ydis

Aut ea ne pereat esse qz huic nequeat

Granum qd legit prudens formica. bipertit

Hoc est qz binas lex habet una vias.

Que terrena sonat simul et celestia monstrat

Hunc mentem pascit et modo corpus alit.

Nos utinam repleat fannis ut formido recedat

Tempore iudicii quod simile est hyemis.

Proprietas vulpis

p lena dolis m̄ltis vocatur subdola valpes

Hanc fugat agricola q̄ rapit altilis

Sin habet illa famem qua desinat inuenit artem

Hac sibi cantantes prendere poscit anes.

In terram scissam tendit se nāqz supinam.

Et quasi mortua sit flamina nulla trahit.

Cornix aut coruus hanc credens esse cadauer

Incidit ut rapidis morsibus excoriet

Illa leuis surgit. subito qz volatile sumit.

Dentibus et tristem reddit edendo necem.

Alegoria

Iude teneat duplam quā prodest nosse figuream

Munc zabulo est similis. par aliquando viris

Mortuus est dñe qui nos necis antra subire /

Vult. et dissimulat q̄ mala non faciat.

Illiū est carnem qui rem committit inanem

Hoc est peccatum quodlibet atqz malum.

Quem quasi deglutit cum secum sub stiga ducit /

Demon insidiis vulpecule similis.

Lauta fraude viri sunt vulpis nomine digni

Quales hoc omnes tempore sunt homines .

Herodes qz fuit qui cbristum querere fecit

Credere se simulans / perdere dissimulans.

Prima cerui proprietas

Ceruus habere duas naturas atq; figuras

Dicitur a physio qui docet inde logo

Manq; suis grandes cum naribus extrahit agues

De caueis terre / delatcb:is ve petre.

Quos vorat et tetro mox feruescente veneno

Destinat ad liquidas pergere fontis aquas

Quas cum forte bibit his plenus toxica vincit

Se iuuenē faciens / cornua longa sinens.

Prima alegoria

Nos quoq; cum prisci serpentis fraude reuicti

Girus contrahimus / proba q; persicimus

Hoc est luxurias turpes / odiumq; / vel iras

Aut etiam nimias eris auaricias.

Ad fontem viuum debemus currere christum

Qui cum nos mūdat sumpta venena fugar

Tūc sumus his demptis iuuenes. pbrisq; supbis

Abiectis vitam sumimus inde nouam.

Cornua sunt oneri que portant vertice cerui

Crimina cornua sunt cum miseros feriunt.

Secunda proprietas

Si flumos trauant pariter terrā q; pagrante

Longius et pergunt pascua quando petunt?

Portant suspensum gradientes ordine mentum

Alter in alterius clumbus impositus
Hunc retinent vsum si sint ex ordine centum
S; qui precedit fessus / ad ima redit
Sic se vertentes cuncti / mutuoq; ferentes
Hunquā deficiunt. sic q; viam peragunt.

Secunda alegoria

Vertales mores alienos ferre labores
Hospitare monent / nos q; iuuare docent
Sic lex est christi nostri complenda magistri
Quem qui perficiet pascua comperiet

Carmen sequens dicitur alemanicum
ab inuentri ce / Dactylicum a pede pre-
dominante. Trimeterum a numero pes-
dum. Hypercataleti cum quia una syllaba
superhabundat

Proprietas aranee

ermis araneus exiguis
Plurima filia net assiduus
Gluere qui solet huius studiis
Retibus his sita musca gemis
Si volitans capiaris ibi
Dulcis et utilis esca sibi
Huic placet illud opus tenue
Sic licet hoc leue vel fragile
Quelibet aura trahit patulum
Rumpitur et cadit ad nichillum

Alegoria

Dos simitans homo vermiculos
Decipiendo suos minimos
Perplacet inde sibi nimium
Quando necare potest alium
Qui qz tamen mala tanta facit
Cum moritur quasi tela cadit

Prima proprietas ceti

e Super omne pec⁹ quod vivit i equore cetus
Monstrum grande satis dū superextat aquis
Prospiciens illum montem putat esse marinum
Aut qz aquis falsis insula sit mediis
Hic si quando famem quā fert sepiissime grandem
Alleuiare cupit callidus os aperit
Unde velut florum sibi flatum reddit odorum
Ad se pisciculos vt trahat exiguos
Exiguos tantum qm̄ comprehendere magnum
Perfectum qz nequit. s̄z nec in ore premit.
Solos pisciculos prendit deglutit et illos
Non sic vt quondam sorbuit ille tonam.

Secunda proprietas

Si sit tempestas quando venit aut reddit estas
Dum pelagus fundum turbidat omne suum
Continuo summas cetus se tollit in vndas

Est promontorium cernere uon modicum.)
Huic religare citas in tempestate carmas.
Haute percupiunt. hui qz foris saliunt
Accendunt vigilem quem nauis portat ignem
Et cale se faciant aut comedenda coquunt
Ille focum sentit tunc se fugiendo remergit
Unde prius venit. sicqz carina perit.

Allegoria

Uiribus est zebulus quasi cetus corpore magnus
Ut monstrant magni quos facit ille magi.
Mentes cunctorum qui sunt vbi cunqz virorum
Esurit atqz sitit. quos qz potest pimir.
Sz modicos fidei trahit in dulcedine verbis
Namqz fide firmos non trahit ille viros
In quo confidit quisquis vel spem sibi ponit
Ad styga qz rapitur qz male decipitur.

Proprietas syrenū et onocentaurorū
Irenes sunt monstra maris resonantia miris
Cocibus et modulis cant⁹ formātia mltis
Ad quas incaute veniunt sepiissime naute
Cum faciant sonitum nimia dulcedine vocum
Et modo naufragium modo dant mortale pīclum
Quas qui viderunt hui tales esse tulerunt
Ex umbilico sunt ut pulcherrima virgo

c.i.

Quodqz facit. monstrum pisces sunt inde deo: sum
Est onocentauris eadem natura biformis.
In quibus est asinus humano corpore mixtus

Allegoria verorumqz
Quāplures homines sic sunt ex more biformes
Unum dicentes et mox aliud facientes
Quai foris ut fantur sic intus non operantur
Et pote sunt multi qui de virtute locuti
Cunibus indulgent. falso qz nitore resfulgent.

Prima elephantis pprietas
c orpore tam grandes apud idos sūt elephātes
Et bene firmares montibus esse pares
Hui simul incedunt pariter dum pascua querunt
Aduersi coeunt dum sibi conueniunt
Atqz semel pariunt Huius tot tempora viuunt
Hoc est trecentos nec faciunt geminos
Ast ynum generans et per duo tempora gestans
Dum parit in magna ne cadat extat aqua
Non habet ut surgat quia nūqz crura recurvata
Stans et non recubans est genitrix pariens
Dum vult pausare vel somno se recreare
Incumbit lignis arboris eximis
Quam norat atqz secat venator et obice celat
Clam qz sedens spectat dum requieci repetat

Ille velut quondam secur⁹ ad arboris umbram
Cum venit incubit. cum qz ruente ruit
Si homo non aderit gemit et tum deniqz barris
Multi vel magni tunc veniunt alii.
Tollere cum nequeant voces emittere certant
Ad quas it subitus parvulus et minimus
Luius (et est mirum) promulcida subleuat illum
Et sic predictas effugit insidias

Secunda proprietas

De qz pilis huius si sit sub tegmine sumas
Serpentes cedunt queqz venena gerunt

Allegoria

Sic homo primus adam p lignum sic cecidit iam
Quem moyses voluit tollere nec potuit
Post hunc prophete voluerunt nec valuere
Ipsorum precibus venit ad hunc dominus
Qui cum sit parvus quoniam deus est homo factus
Sic releuavit eum pro comedendo rei m.
Luius odor plenus verborum scilicet eius
Si cui rite venit inde beatus erit.
Letiferum vitium fugiet de corde per ipsum
Lausa debinc leti nulla nocbit ei
Metru sequens dr adonicu ab inuentore tym
trum a numero pedum. Dactylicum a pede pres
dominante

Prima proprietas turturis

t	urtur inane	¶ Allegoria
	Mescit amare	Sic anima extat
	Mam semel vni	Queqz fidelis
	Mupta marito	Facta virili
	Semper amari	Federe felix
	Gaudet ab ipso	Manqz maritus
	Nocte/dieqz	Est sibi christus
	Juncta manebit	Cum sua de se
	Absqz marito	Pectora replet
	Nemo videbit	Huic bene viuens
	¶ Secunda ppetas	Semper adheret
	Sz viduata	Non alienum
	Si caret ipso	Querit amicum
	Non tamen ultra	Et licet orchus
	Hubet amico	Samps erit illum
	Post sua fata	Hunc remeasse
	Sola volabit	Credit in altum
	Et quasi vivum	Inde futurum
	Corde tenebit	Sperat cumdem
	Oppriens qz	Et microcosmum
	Lasta manebit	Judicet omnem

Proprietas pantheris

c si quadrupes panther quo nō ē p̄lchrior alt
Qui niger ex albo cōspergitur orbiculato
Diversis pastus venatibus et satiatus
Se recipit. dormit qz cauo p̄stratis in antro
Post triduum surgit somno / tunc deniqz rugit
Exit odor talis de gutture tamqz suavis
Qz virtute sua superaret aromata cuncta
Luius sufflatus sequitur dulcedine plenus
Quem cīta queqz perit cum vocem belua sentit
Et sectatur eum flatus dulcedine plenum;
Hunc adeunt omnes. soli panthera drachoues
Cum sonat aut fugiunt aut segues corpore sūt
In caueis qz latent nec in ipso tempore parent

Allegoria

Est autem christus panther alegorice dictus
Qui superest homines forma collatus ad omnes
Et satur ille fuit opprobria quando tot edidit
Sommum tunc cepit cum nos moriendo redemist
Rugitum misit postqz de morte reuixit
Lunctis pax vobis christus tunc dixit amicis
Celos ascendens ubi regnat cum patre presens
Quem gentes cuncte sic sunt credendo secute
Sz fugit atqz latet nec in ipso tempore paret
Serpens aut quis qui nobis est inimicus

Ipse palam nulos? audet clam fallere multos
Quos hic defendat qui secla per omnia regnat

Explicit physiologus theobaldi
de duodecim animalium proprie-
tatis

Lurto multiplices mercata quadrante deunes
Dogmatis ista dabit commoda charta sacri.

¶ Impressum parisius in collegio de coqueret per
Anthonium denidel ei Nicholaum de barra in arti-
bus magistros

